

100 ANYS
DE
MIRO
ILLES BALEARS

Revista de l'Associació
Cultural Ariany.
Juliol - Agost 1993.
N. 186 PVP: 300 ptes.

D'Atocha sou titulada!
D'enllà de la mar emportada,
aquí us heu arrelada
com un roser de tot l'any.
Beneïu vostra fillada,
oh Patrona d'Ariany.

(Dels Goigs a la Mare de Déu d'Atocha de
Mn. Bartomeu Guasp)

* Dia 2 de juliol ens va deixar l'amo en Bartomeu Julià Ribot (Barber), tenia 62 anys i era casat.

* Dia 3 de juliol ens va deixar l'amo en Miquel Darder Mestre (Salero), tenia 73 anys i era fadrí.

Descansin en pau.

ARIANY
Revista Local Independent
 Plaça de sa Creu, 2
 07529 Ariany
 Telef.: 56 12 87
 D.L.: PM 207-1971

Edita:
Associació Cultural Ariany
Grup de Redacció:
 Gabriel Frontera Mestre
 Jaume Taberner Ribot
 Catalina Pont Julià
 Tomeu Bauçà Frontera
 Margalida Taberner Ribot
 Joan Molines Julià

Dibuixos:
 Jaume Capó Sansó

Imprimeix:
 Apóstol y Civilizador
 * * * * *

Els articles, cartes i comunicats publicats en aquesta revista sols expresen l'opinió dels seus autors.

Nota de la Redacció

Com haureu pogut comprovar aquest número ha sortit amb bastant de retràs respecte a la data que havia de sortir.

Les causes, no excuses, són que en s'estiu els pocs que feim feina a la revista mos espargim, un per aquí i s'altre per allà i amb la xafogó d'aquesta època no és gaire bo de fer posar-se a escriure, la veritat és que ens desconectam un poc d'aquest truí.

Endemés d'això hi ha hagut diverses circumstàncies personals d'alguns col·laboradors que han impossibilitat que aquest número sortís abans.

De totes maneres esperam recuperar la normalitat per al proper número.

Rectificació

En el passat número vàrem cometre una errada, posàrem que madò Francisca Genovard Mestre (de sa Figuereta), que va morir dia 2 de Maig era fadrina, cosa que no és certa, havíem d'haver posat que era viuda.

Esperam que ens disculpeu d'aquesta errada que va esser totalment involuntària.

* Dia 14 de juliol va néixer n'Antonia Inés García Mayol, és filla d'en Leandro i n'Antònia.

* Dia 30 d'agost va néixer n'Inés Romero Gomila, és filla d'en Francisco i de na Catalina.

Enhorabona als pares!

Mancomunitat Pla de Mallorca Servei de Promoció Econòmica

El Govern Balear estableix unes ajudes en matèria de finançació a través del Decret 23/1989 de recolzament al petit i mitjà empresari balear, mitjançant l'obtenció de crèdits subvencionats. La Societat legitimada per recepcionar les peticions d'ajudes és ISBA.

ISBA (Societat de Garantia Recíproca) és una empresa pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears que du a terme una campanya informativa d'assessorament i de recaptació de projectes empresarials als municipis del Pla.

La solvència i eficàcia de les societats de garantia recíproca està més que provada.

Actualment ISBA ja ha informat als empresaris d'Algaida, Montuïri i Porreres de les ajudes que el Govern Balear concedeix en matèria de subvencions, com a conseqüència de la declaració d'àrea d'especial significació a la zona del Pla de Mallorca, a més d'assessorar sobre la finançació més adient a les seves necessitats.

Durant els propers mesos el servei d'informació i assessorament es realitzarà a la resta dels municipis de la Mancomunitat Pla de Mallorca, és a dir, a Ariany, Costitx, Lloret de Vista Alegre, Llubí, Maria de la Salut, Petra, Sencelles, Sant Joan, Sta. Eugènia, Sineu i Vilafranca.

Es poden acollir a aquestes subvencions creditícies avalades per ISBA S.G.R., totes les empreses de tipus comercial o industrial que necessitin un crèdit bancari i en conseqüència l'abaratiment del cost financer, comptant sempre amb la bona viabilitat de l'operació.

Per tal de conèixer la tasca que es realitza des de ISBA, i poder establir línies de col·laboració, es convocarà els empresaris a una reunió informativa. Així mateix, a través d'articles de premsa, es comunicarà l'inici i horari de consulta de ISBA en el municipi.

Resum de l'acta de la sessió ordinària de dia 12 de Juliol de 1993.

CONTRACTACIÓ DE L'OBRA PLA INSULAR D'OBRES I SERVEIS.

Vist l'expedient per a la contractació de l'obra anomenada "Aglomeració asfàltica, carrers del nucli urbà" inclosa en el Pla Insular d'Obres i Serveis per a 1993, s'acordà per unanimitat dels presents:

1.- Aprovar definitivament el projecte tècnic, fet pels tècnics del CIM, import del qual és de 13.573.186 ptes.

2.- Procedir a la contractació de l'obra mitjançant contractació directa.

3.- Consultades tres empreses a saber:

Melchor Mascaró SA: 13.560.000

Riusech Hijos SA: 13.570.000

VOPSA: 13.573.000

Adjudicar l'obra a l'empresa Melchor Mascaró SA per l'import de 13.560.000 ptes.

URGÈNCIA

No figurant a l'ordre del dia el tema que després es dirà, s'acordà per unanimitat el seu tractament amb el següent resultat:

-És obligatòria la recepció de servei d'aigua potable i clavegueram.

Vista la proposició presentada per la Batlia i que diu:

Aquest Ajuntament és membre del consorci per l'abastament d'aigua i sanetjament de la zona Pla de Mallorca, que fou constituït en data 14 de Juliol de 1992 per gestionar els serveis d'abastament d'aigua i sanetjament en el territori dels municipis consorciats. Adjudicada la concessió dels esmentats serveis, cal procedir a la seva posada en marxa en el termini previst en els plecs de condicions; i aquesta alcaldia enten que és una passa prèvia necessària, per evitar possibles interpretacions dispars, declarar amb absoluta claretat l'obligatorietat dels alludits serveis.

Per una part són serveis obligatoris per a tots els municipis i tenen la naturalesa d'obligacions mínimes de tots els ajuntaments, segons declara l'article 26-1-A de la llei 7/85, de les Bases del Règim Local; per l'altra, són serveis obligatoris per a tots els ciutadans, que necessàriament els han de rebre i utilitzar.

A més a més, l'ordre de 19 de Febrer de 1944 del Ministeri de la Governació sobre les condicions higièniques mínimes que han de reunir tota classe de vivendes, norma encara vigent, disposa que, "donde existiera red de alcantarillado será obligatorio el acometer a ésta las aguas negras de la vivienda siempre que la distancia entre la red y el inmueble no exceda de 100 metros; e igualmente será obligatoria la cometa de agua y su uso cuando exista un abastecimiento público cuya red de distribución se halle a una distancia inferior a 100 metros", és a

dir, ja des de fa cinquanta anys, i amb unes condicions sanitàries, higièniques, socials i medioambientals molt menys exigents i desenvolupades que les actuals, ambdós serveis són de recepció i ús obligatori, quan està instal·lada la xarxa pública. Traslladant aquelles exigències mínimes al dia d'avui, no cal abrigar el més mínim dubte sobre la seva obligatorietat.

Per tot això aquesta Batlia fórmula al Ple de la Corporació Municipal les següents propostes d'acord:

1.- Declarar obligatòria la recepció i l'ús dels serveis públics d'abastament d'aigua i de sanetjament en tot el sol urbà d'aquest municipi.

2.- Fixar el termini d'un any des de la posada en marxa dels serveis esmentats per a la connexió efectiva de totes les vivendes a les xarxes d'aigua i sanetjament.

S'acorda per unanimitat dels presents aprovar els dos punts anteriors.

Trobada de Donants de Sang

El proper diumenge, dia 26 de setembre, es celebra LA GRAN DIADA DE LLUC '93.

Aquesta diada, és la gran Festa que celebren periòdicament els donants de Sang de Mallorca, i constitueix la manifestació pública més important de la nostra Associació.

A n'aquesta Diada de Lluc, tenen confirmada l'assistència les primeres autoritats de la nostra comunitat, entre ells, el President del Govern Balear, el President del Parlament, el President del Consell Insular, el Conseller de Sanitat, el Batle de Palma, així com quasi la totalitat de batles de Mallorca.

Presidirà la celebració Eucarística, que tindrà lloc a l'Acolliment de Lluc, el Bisbe de Mallorca.

Ha confirmat també la seva assistència, el President de la Federació Nacional de Donants de Sang.

PROGRAMA

10'30 Arribada dels donants, autoritats i convidats.

11'00 Inauguració del monument "Als donants de Sang de Mallorca"

11'30 Santa Missa a l'Acolliment

12'30 Acte social amb entrega de guardons a entitats i persones

13'15 Sorteig d'obsequis als donants i fi de festa amb l'actuació de grups folklòrics en representació de les diferents cases i centres regionals d'Espanya

14'00 Cloenda de la Diada.

Vos hi esperam!

HOMILIA DE LA FESTA DE LA M^a DE DÉU D'ATOXA

29 D'AGOST DE 1993

Digníssimes autoritats:

Rvnts. preveres Concelebrants:

Germans religiosos i religioses:

Germans i germanes d'Ariany:

Una de les coses més celebrades darrerament a Ariany, ha estat la consecució de la Independència Municipal l'any 1.982. L'any passat, especialment, amb motiu del desè aniversari es feren festes extraordinàries, i cada any també. En les ocasions anteriors en que s'havia intentat arribar a aquesta independència, a pesar del molt de treball fet, no s'havia arribat a aconseguir aquest desig, i en aquesta darrera ocasió va ser també la molta de feina i el moment oportú i apropiat; ja que des d'aquell moment, pobles amb molt més territori i habitants, no ho han aconseguit, i tal com estan les coses, difícilment ho aconseguiran. El moment històric i totes les peces que es mogueren en aquell moment, foren la clau de la consecució. La gran majoria del poble entén aquest fet com una ocasió extraordinària, i ho celebra.

A la festa del desè aniversari, a un dels discursos que es feren glosant la llibertat d'esperit de ser independents, es digué: *Aquesta Independència és «Un fet que mos va permetre tenir la nostra pròpia dignitat, i no sentir-nos ridiculitzats quan ens demanaven de quin poble érem; perquè ara, encara que petit, som un poble que es diu Ariany».* Toni Pascual, Batle d'Ariany.

Jo hi voldria destacar aquesta paraula "som", perquè cada persona individual o col·lectiva, una de les coses que més desitja és poder dir "jo som", "nosaltres som".

El fet de "ser" dependent o independent no tendria la més mínima importància si això suposés igualtat de tractament tant a uns com a altres; però l'història general confirma el trist fet humà de voler dominar qui, per alguna cosa, justa o no, té més poder concentrat a les mans. Ningú hagués desitjat tal independència si no hagués estat per la poc satisfactòria

experiència del qui és dependent i no amo. Desgraciadament totes les històries són semblants; és com si la vida fos com un gran dinar: els més forts asseguts a la taula, i els més petits davall de la taula per a si cau cap mica.

Avui volia glosar una altra independència, també històrica, de la que la que avui anomenam la Parròquia de N^a S^a d'Atoxa d'Ariany, (ésser Parròquia a nivell administratiu significa que tan sols es dependeix directament del Bisbe o dels seus Delegats). Abans, l'església d'aquí no tenia tampoc cap casta d'entitat allà on els arianyers poguessin dir "som".

La dependència eclesiàstica de la Parròquia Matriu de Petra, fou més suau que la dependència municipal, o al manco les seves conseqüències.

De la capella primera d'Ariany de que es té constància, és quan, en 1570, amb motiu d'una Visita Pastoral que el Bisbe Diego d'Arnedo dona ordres a l'Econom Petra perquè vagi a beneir-la, i hi pugui celebrar missa qualsevol sacerdot que tenguí els permisos corresponents, i el Bisbe després de vistar la Capella, fa escriure al seu secretari les coses que troba que no estan en bones condicions, i les multes que haurà de pagar si tal dia no estan arreglades. I des d'aquell moment, a la Capella d'Ariany el Bisbe hi passà cada vegada la Visita Pastoral. Aquesta capella durà 147 anys, fins practicamente al nomenament com a tal del Marquès d'Ariany, l'any 1717, qui construí la nova Capella, però seguí depenent en tot de la Parròquia de Petra, sols s'hi podia dir Missa; per a totes les altres coses havia d'anar a Petra. (Baptismes, matrimonis, extremaunció, funerals, etc).

171 anys més tard encara, el dia 2 de juliol de 1887, marca una passa envant, tan tols una passa, en aquesta independència o autonomia, aconseguint que, de no ser més que una simple Capella que de poc devia servir --llevat de poder anar a Missa--, fos --no una parròquia-- sinó una Vicaria fitxa, pogués tenir un Sagrari propi amb la presència constant de Jesús a l'Eucaristia, i es poguessin administrar aquí tots

els Sagraments, i es pogués tenir llibres de Registre propis, si bé amb les corresponents servituds a la Parròquia de Petra, pròpies d'aquell temps, que ara ens pareixen exageracions, i que pogués tenir el seu propi Vicari (afiliat a Petra).

Però això no fou cosa senzilla; la distribució de parròquies a Mallorca era provisional, i mentre es tramitava aquest expedient, el Bisbe va morir, si bé aquest ja havia deixat arreglat personalment el permís, que posteriorment fou firmat i remès pel Secretari del Govern Ecclesiàstic de la diòcesi de Mallorca, un parell de mesos més tard, o sia el 22 de juliol a la Parròquia de Petra.

Això és produí així:

Quatre mesos abans, en un escrit dirigit al Sr. Bisbe de Mallorca D. Mateu Jaume i Garau, de 8 de març de 1886, firmat pel capellà Encarregat de l'església d'Ariany --don Toni Jordà--, del Batle Pedani d'Ariany, i de gran nombre de majors contribuents, "demanen que sigui erigida aquesta Església en Coadjutoria sufragànea, (que tingués Vicari Coadjutor propi i resident) de l'Església Parroquial de Petra.

El contingut del document en paraules senzilles és aquest:

"D. Guillem Puig i Fullana, que era Canonge de la Seu i en aquell moment Secretari del Govern Ecclesiàstic de la Diòcesi de Mallorca, certificà que a l'expedient de convertir la Església d'Ariany en església filial del districte de Petra, que el Sr. Bisbe, abans de morir, havia dictat el dia 22 juliol de 1886 el decret corresponent, i diu:

"Vist l'expedient instruït davant el Provisor i Vicari General d'aquest Bisbat en compliment de lo ordenat per l'Excm. i Ilm. Sr. D. Mateu Jaume i Garau, Bisbe que era d'aquesta Diòcesi, en Decret de Setembre de 1886 en una sol·licitud unida a aquest expedient i dirigida al difunt Prelat en 8 de març del referit any firmada pel capellà encarregat de l'església d'Ariany del districte Parroquial de Petra, pel Batle pedani i gran nombre de vesins majors contribuents d'aquell

lloc, demanant que sigui erigida dita Església en Coadjutoria, sufragànea de l'Església Parroquial de Petra; una volta comprovada la conveniència i la necessitat de que sia feta Coadjutoria la referida Església, no sols per lo expressat en la instància moradors d'Ariany, sinó també pels informes del Rvd. Sr. Ecònom, Sr. Batle i Ajuntament de Petra; i assegurada l'assignació corresponent al Vicari Coadjutor en quantitat de cinc-centes cinquanta pesetes, i endemés l'import dels gastos precisos de material o sia de culte i fàbrica; consideram també els límits territorials en que deurà exercir la jurisdicció el nou Coadjutor que es troben fitxats d'acord amb aquest, pel Rnt. Ecònom de Petra; l'Ecònom de la Vila de Petra, presta el seu espontani consentiment a l'erecció de Coadjutoria d'Ariany, considera molt convenient que pel servici d'Ariany s'autoritzi al nou Coadjutor no sols per administrar el Sant Baptisme, Viàtic i Matrimoni, amb totes les seves diligències prèvies i consiguents, més també per dur llibres parroquials de registre, a part dels de Petra, i celebrar els funerals dels fidels difunts, salvats sempre els drets i presidència parroquials de presidir l'Ecònom de Petra quan bé li paresqui:

Ordenam -segueix el decret-, que sia erigida en Coadjutoria l'Església del lloc d'Ariany, dedicada a N^a S^a d'Atoxa, havent de ser servida pel Capellà encarregat de dita Església, al qui nomenam Vicari i li conferim les facultats corresponents a tals vicaris, segons les pràctiques constants d'aquesta Diòcesi de Mallorca, i les heurà d'exercir en total dependència de l'Ecònom de Petra, tant pel que toca a la seva superior inspecció com a dependent com per els actes de culte i festivitats, en que podrà tenir l'Ecònom la presidència quan bé li paresqui. Donam, per últim, ordre al Sr. Ecònom de Petra per a que passi a fer la instal·lació amb la solemnitat que toca; i una volta estigui feta, el nou Coadjutor podrà administrar els sagraments a bons i malalts, en els termes que proposaven els qui ho han demanat i exercir la seva jurisdicció dins els límits senyalats el per el Sr. Ecònom de Petra".

Com hem dit al principi, «el dia 2 de Gener de 1887, tengué lloc la mentada instal·lació, que efectuà, amb la solemnitat requerida, el Rvd. Sr. Ecònom de Pe-

En motiu del 250 aniversari de la construcció de l'església d'Ariany, es va treure la Mare de Déu d'Atocha pels carrers dl poble.

tra, D. Toni Ribot i Font». D'això en fa 106 anys.

«El Vicari que retgia l'Església d'Ariany, Don Toni Jordà, natural de Montuïri", es convertí el el primer capellà fitxe d'aquesta Església d'Ariany, i que ho va ser fins l'any 1895, o sia 8 anys.

El pas de Vicaria a Parròquia es produí molt més envant, l'any 1935, 48 anys més tard, mentre era Vicari d'Ariany el tan recordat Don Martí Truyols Sureda que des de l'any 1905 fins a 1942, fou el Capellà d'Ariany. L'any 1911, per a moltes de les esglésies semblants a la d'Ariany, que es deien "Vicaries in Capite" (o sia amb el cap o el qui comandava a un altra banda, en el nostre cas a Petra) es decretà que fossin eixecades a categoria de Parròquies; Parròquies com la nostra veinada Maria de la Salut, que depenia de Santa Margalida, i moltes d'altres, però aquest decret no es dugué a terme fins l'any 1913, o sia dos anys més tard. Però resultà que Ariany no hi entrà en aquest grup d'esglésies que passaven a ser parròquies.

Fins al "12 de novembre de 1935, havien passats altres 22 anys més que les altres parròquies, es donava el decret que delimitava el que seria el terme parroquial" d'Ariany (del que se'n conserva el planol a la rectoria), el 7 de desembre de 1935, prèvia la tramitació corresponent, fou erigida en Parròquia d'entrada la «Vicaria in Capite» d'Ariany, inclosa a

l'Arxiprestat de Manacor, la qual seria retgida en concepte d'«Encarregat» d'ella (no sabem perquè en aquell moment no es diu Ecònom) el que fins llavors havia estat Vicari de la mateixa circumscripció, o sia don Martí Truyols Sureda, que pareix que llavors tengué el títol d'«Ecònom», o al manco així fou tractat i tengut a altres documents.

Les realitats actuals de les parròquies són una altra cosa: No és que no tinguin ja la mateixa independència, que la segueixen tenint, sinó perquè la realitat eclesiàstica és molt diferent en quant a organització, en quant a mentalitat, en quant a manera de comprendre-les.

Que aquests brotets d'alfabugueres, cuidades amb tant d'amor --aposta per a aquest dia--, per les dones d'Ariany, que repartirem a l'Oferta d'aquesta festa Patronal de la Mare de Déu d'Atoxa, siguin un signe de pau i de germanor entre tots nosaltres, una superació de tot rencor i defecte, i una voluntat de treballar tots pel mateix amor: «PER ARIANY». I també hi afegiria un altre amor: «PER LA PARROQUIA D'ARIANY».

Demanem a la nostra Patrona La Mare de Déu d'Atoxa, la Mare de Jesús, d'aquest Jesús Fill de Déu que està present aquí a l'Eucaristia des de 22 de juliol de 1886, (ara n'ha fet 107 anys), que beneesqui les nostres tasques particulars i comunes, de comunitat cristiana i d'entitat civil, per dur endavant un mateix projecte: el Poble d'Ariany. Així sia .Nadal Tctas Orell, Pvre.

L'altre Mare de Déu d'Atocha

Ja sabeu que en tot Mallorca no hi ha altre poble, parròquia o capella, que veneri com a titular a la Mare de Déu d'Atocha. Ariany és l'únic lloc on aquesta advocació és efectiva i tradicional.

Però també sabeu que a la capital d'Espanya no tan sols és molt popular el seu culte, si no que fins i tot és Patrona d'aquella ciutat. Les festes que allà s'organitzen per commemorar la seva festa són de les més típiques i concorregudes. Es una de les grans bulles que anualment arreplega gran quantitat d'assistents.

A tothom ve, per tant, de nou saber que en aquest poblet mallorquí tenguin per Patrona una Verge tan "forastera", però llavors, en conèixer la relació d'Ariany amb els seus marquesos la cosa s'explica.

El motiu d'aquest empelt de Madrid a Mallorca de la Verge d'Atocha també és conegut i ha estat explicat moltes vegades, per això avui parlarem precisament de l'origen d'aquesta devoció, és a dir, de la Mare de Déu d'Atocha de Madrid i farem un poc d'història de la seva Basílica.

L'església basilical d'Atocha es troba al carrer del mateix nom que està ubicat a allò que es diu "el Madrid dels Austries", dit així perquè es construïren o reformaren aquells barris durant els segles XVI i XVII quan governaven Espanya els reis de la Casa d'Austria.

Existeix un llibre antic i molt documentat, avui en dia molt mal de trobar, escrit l'any 1.860 per D. Ramón de Mesonero Romanos que es titula: "El antiguo Madrid". Aquesta obra és una recopilació de dades històriques i anecdòtiques sobre el Madrid d'un temps. Mescla un poc la història i les llegendes, cosa que s'usava molt en l'època en que es va publicar (1861).

Està escrit de forma molt amena encara que un poc ampulosa i en un castellà ben recarregat; però he volgut respectar el seu estil per no llevar caràcter a la ressenya i la pogueu assaborir com si la llegissiu fa més de cent anys.

Integrament la transcrivim:

Los historiadores de Madrid, guiados por su entusiasmo patriótico y su fervor religioso, ocuparon volúmenes enteros para consignar y amplificar las remotísimas tradiciones referentes á la sagrada imágen de nuestra Señora, que suponen obra de San Lucas y de Nicodemus y traída de *Antioquia*, nada menos que por alguno de los apóstoles, y colocada en una ermita hácia estos sitios que entonces eran unos *Atochares*, con cuyos dos nombres viene alternativamente designándose en las diversas historias, relaciones y poemas cuyo catálogo solo ocuparía algunas páginas. Siguiendo siempre en su íntima convicción de la existencia de Madrid muchos siglos antes de la invasión sarracénica, dicen que, al tiempo de verificarse esta, los piadosos vecinos de la villa, al abandonarla, debieron esconder la imágen en unos prados de aquellos contornos en que se criaba la yerba tocha ó atocha (como tambien lo habían hecho con la de la Almudena en el cubo de la muralla) y que en ellos la encontró á poco tiempo el caballero *Gracian Ramirez*, dueño de aquellas posesiones cuando, viniendo de su casa de Rivas (á donde se había retirado con su familia) emprendió y consiguió con algunos pocos caballeros la reconquista de su villa natal.

Pero esta primera reconquista (de que no hacen mención las antiguas crónicas ni ninguno de los grandes historiadores, y que solo tradicionalmente ha sido recibida) se halla envuelta en una portentosa maravilla, en un milagro de Nuestra Señora de Atocha.

Cuentan, pues, que temeroso el intrépido Gracian del mal éxito de su heroica tentativa, y despues de haberse encomendado á Nuestra Señora, degolló por su propia mano á su muger é hijas, para que, en caso de sucumbir en

la demanda, no quedasen abandonadas á la brutalidad de los moros; pero que habiendo, con el favor divino, llevado á cabo su propósito de reconquistar á Madrid triunfando de los infieles, se arrepintió de su precipitada determinacion primera, y regresando al santuario de Nuestra Señora, mereció, en premio de su heroicidad, hallar á sus víctimas resucitadas al pie de la Santa imágen, si bien conservando en sus cuellos la fatal huella del cuchillo paternal.—Este es el maravilloso y poético caso que con mayor ó menor criterio é inspiracion ocupó las plumas de tantos panegiristas y poetas, entre los cuales descuella el maestro Pereda en su libro titulado *La Patrona de Madrid*, los poetas Lope de Vega y Salas Barbadillo en dos poemas heróicos, y don Francisco de Rojas en la comedia que tituló *Nuestra Señora de Atocha*.

Supuesto, pues, este milagroso suceso, y supuesta por consiguiente la remotísima existencia de aquella pobre ermita, no debe estrañarse que desde los tiempos subsiguientes á la reconquista *histórica* de Madrid por Alfonso el VI fuese ya célebre esta imágen y este santuario.

A él acudian en devotas romerías multitud de peregrinos de todos los puntos de España, razon por la cual se hubo de labrar, andando los tiempos, arrimado al mismo, un hospital ú hospedería para albergarlos, cuyo patronato corria á cargo de la misma casa de los Ramirez (hoy de los condes de Bornos) que conservaron allí cerca grandes propiedades, alguna de las cuales han venido poseyendo hasta nuestros dias, en que fué vendida para construir en ella la estacion del ferro-carril.—Por los años de 1523 y en el reinado del emperador Carlos V, se escogió aquel sitio para la fundacion de un convento de religiosos del orden

* Basílica d'Atocha de Madrid

de Santo Domingo, y construido este (al que se agregó en 1588 una suntuosa capilla que Felipe II mandó labrar en el sitio mismo en que estuvo el antiquísimo santuario ó ermita de *Nuestra Señora*) quedó bajo el patronato real que

Ja sabeu ara alguna cosa més sobre la vostra Patrona; aquella Mare de Déu tan antiga i tan estimada a Ariany i a Madrid i que els vostres marquesos sempre a preciàt present.

el mismo monarca y sus sucesores se apresuraron á aceptar, colmando de privilegios, mercedes y cuantiosos dones á esta real casa y santuario, enriqueciéndole con primorosas obras de arte, y ostentando, en fin, por todos los medios imaginables su piadosa devoción hácia la Santa Patrona de su córte real —Un tomo entero nõ bastaria acaso para reseñar la historia de su piadoso culto, los testimonios vivísimos de adoracion y de entusiasmo de que en todos tiempos ha sido objeto por parte de los monarcas, de la córte y vecindario de Madrid; sus solemnes traslaciones, unas veces al palacio de nuestros reyes con motivo de graves peligros en su vida; otras á diversos templos con ocasion de pestes, guerras y demás calamidades; sus regresos triunfales á esta santa casa, de dos de los cuales hemos sido testigos en este siglo; la primera á la espulsion de los franceses, que convirtieron en cuartel y caballeriza el convento é iglesia; y la segunda cuando ya estinguidos los regulares, se designó en 1838 á este edificio para *Hospital de inválidos militares*.—El templo de Atocha, restaurado en lo posible por la piedad del rey don Fernando VII, ostenta hoy en su altar aquella primitiva y celebérrima imágen. De sus elevados muros penden los gloriosos estandartes de los antiguos tercios castellanos, las inmortales banderas de los modernos ejércitos de la guerra de la Independencia. Los dos caudillos mas memorables de ella, CASTAÑOS y PALAFOX, yacen bajo sus bóvedas aguardando el monumento nacional que ha de eternizar materialmente las glorias de *Bailen* y *Zaragoza*; y los veteranos inválidos de nuestros ejércitos, la córte y el pueblo de Madrid, llenan constantemente su recinto y confunden á todas horas sus plegarias con las de los monarcas, que, segun la costumbre introducida desde Felipe III, vienen á este santuario todos los sábados á implorar la proteccion divina; y en ocasiones solemnes de su advenimiento al trono, de su entrada en Madrid, de sus casamientos ó de la presentacion del heredero de la corona, celebran en él las mas grandiosas ceremonias de la iglesia y de la córte.

Francesc Vallcaneras.

TEST CULTURAL.-

1) B	LLETRES CREUADES.-
2) D	HORITZONTALS.- A) P. B) Ves. C) Cirer. D) Popular. E) Sisè. Ebre
3) C	F) Serenor. G) Sfipia. H) Dic. I)C
4) C	VERTICALS.- 1) S. 2) Pis. 3) Co-
5) B	ses. 4) Vipèrid. 5) Perú. Èpic.
6) D	6) Selènic. 7) Raboa 8) RRR. 9)E.

Dins un coleccionable del Diari de Mallorca dedicat a les "Rutes de Mallorca", va sortir el passat mes de juliol el corresponent al Pla, concretat en els pobles d'Ariany i Petra.

Acompanyat d'unes fotografies fantàstiques, el text era el següent:

Ariany, és el municipi més jove de Mallorca ja que es va segreguar de Petra l'any 1982. Un Reial Decret de 30 de juliol de 1982 va fer realitat una vella aspiració dels veïns d'Ariany: La seva independència

El Consell de Ministres en sessió ordinària va aprovar la segregació de la fins aleshores entitat menor d'Ariany per constituir-se en municipi independent, aconseguint d'aquesta manera una vella aspiració que va tenir els seus primers intents per constituir-se en municipi independent allà per l'any 1925.

Ariany fou una antiga possessió i senyoriu de la família Cotoner, els descendents de la qual varen rebre de Felip V el títol de Marquesos d'Ariany ostentat en l'actualitat per D. Nicolau Cotoner i Cotoner, Marquès de Mondéjar i d'Ariany que fou el Cap de la Casa Reial de la seva Majestat el Rei.

El poble actual, té el seu origen a les cases conegudes com "L'Alberg", cases de la primitiva possessió i que es troben situades prop de l'església, lloc a on acudiren els pagesos per pagar els seus censals fins a finals del segle XIX.

Per accedir a Ariany desde la carretera que uneix Inca en Manacor, tendrem que desviar-nos a la dreta a una cruïlla que es troba passats uns centenars de metres de l'estació de servei Ses Ferritges o bé des d'una segona intersecció a l'altura de la rotonda que condueix a Sineu. Nosaltres ho farem des de la primera cruïlla, lo que ens permetrà conèixer les cases de Son Gibert,

per descobrir, ja quasi a l'entrada del poble, lo que foren els antics rentadors de la localitat i el pou conegut com el Pou Bo.

El fet de què Ariany es troba en certa manera aïllat, es a dir que no és lloc de passada cap a altres poblacions, ha protegit a la localitat dels inconvenients del desenvolupament turístic que tant d'efecte ha fet a altres llocs.

Actualment, continua vigent l'activitat agrícola i ramadera de la població i és important i famosa, la cabana de bestiar porquí havent-se conseguit una gran puresa en les seves races.

Encara que els seus camps sian fonamentalment cerealistes, són reconeguts en el mercat insular per la seva gran qualitat, els "alls arianyers".

Encara que la seva principal font econòmica és l'agricultura, el turisme repercuteix indirectament en la vida econòmica dels arianyers ja que una part important de la seva població, acudeix a treballar a la zona costera principalment de la Badia d'Alcúdia i Ca'n Picafort. En temporada alta, els nins i padrins són quasi exclusivament els únics habitants durant el dia que permaneixen a la localitat. La indústria és pràcticament nul·la.

Des del Sagrat de l'església, es contempla una àmplia panoràmica que abarca quasi tot el terme municipal, en el qual, hi conviuen harmoniosament els camps de conrò amb zones de garriga.

La prehistòria del municipi, està documentada pel jaciment de Sa Canova, cavitat a on s'hi trobaren deixalles pretalaiòtiques.

Ariany celebra la seva patrona, la Mare de Déu d'Atocha, el darrer diumenge d'agost i el darrer diumenge de juliol, celebra la festa de la Independència, per commemorar la seva segregació de Petra que es va produir l'any 1982 després d'una decisió del Consell de Ministres.

MIQUEL RIBOT ES QUEDA A 3ª

Donàvem compte al passat núme-

ro de l'excel·lent campanya com a àrbitre de 3ª Divisió, feta pel nostre paísà lo que va fer que el designassin el millor de la categoria i el proposassin pels exàmens per ascendir de categoria Idò bé, els exàmens no anaren de lo millor i no va superar les proves encara que fos el que millor puntuació va conseguir dels 5 àrbitres que es varen presentar de les Balears.

Però tranquils, és jove, té projecció, personalitat i segur que si no és l'any que ve, serà l'altra que el veurem a superiors categories.

GUILLEM MAYOL

Al passat número Març-Abrii, parlàvem de la desaparició del nostre paísà Guillem Mayol, que havia sortit a pescar calamars el 24 de març i havia desaparegut

Totes les notícies eren desanimadores i a dir veritat, crec que ningú imaginava que el poguessin trobar en vida, però mentre hi ha vida hi ha esperança i tothom estava pendent de lo que pogués succeir fins que per desgràcia, el passat 1 de juliol, el barco de pesca Marjupe I, va treure el cos d'En Guillem enganxat en les xerxes en un avançat estat de descomposició.

Només em queda donar el condol a la família i el desig de no haver de comentar més notícies d'un caire tan desagradable.

SA MARINETA

I bé n'haurem parlat de "Sa Marineta"!

Primer, que la declaren zona regable d'interés nacional, això era en temps d'en Franco! fixau-vos s'hi ha plogut! Quan es "Jefe" va morir, tot va quedar aturat; després, devers l'any 82 es va tornar posar en marxa i ho adjudicaren a Dragados y Construcciones que va començar a instal·lar tuberies. També es va fer la instal·lació elèctrica, però després els generadors no foren acceptats per Gesa. Mentrestant, les obres d'instal·lació de

bombeig, regulació i distribució, s'acabaven però tot quedava aturat pendent de la substitució dels generadors.....amb una paraula, un merder! i que consti, que quan es va començar a parlar de "Sa Marineta", tothom ho veia com a la salvació del poble i de fet ho hauria pogut esser, si totes les instal·lacions i mitjans posats a l'abast del agricultors es poguessin emprar adequadament, però el temps ha passat, el jovent no va de conrar i que ha passat? Idò que l'aigua és desaprovechada i als termes de Palma i Calvià n'estan mancats per la gran quantitat de població especialment a l'estiu que hi ha als dos municipis esmentats.

Davant aquesta situació, el Govern va pensar que si aquí en sobra i allà en manca, lo més normal és que com a bons germans repartiguem i aquí és a on a començat tot el trui ja que els afectats han mogut cel i terra perquè no s'enduguessin l'aigua de "Sa Marineta", ja que això podria arribar a suposar la salinització de les aigües de la zona i inclús la sequedat.

Però per molt que s'hagi protestat, ja han començat les obres de canalització, concretament, el passat 17 d'agost a Consell i acabaran mes o manco per desembre

Per aquesta canalització, s'instal·larà una tuberia de 23 Km. d'un diàmetre de 60 cm. i que enllaçarà "Sa Marineta" amb Consell a on empalmarà amb les tuberies que venen del Gorg Blau i de Cúber per arribar a Palma.

El cost aproximat de les obres està al voltant dels 900 milions de ₧ i corr a càrrec del Ministeri d'Obres Públiques i Transports

Crec que tenim dret a protestar, però tampoc hem d'esser egoistes i hem de pensar que si aquí s'aprofitàs, segurament aquesta operació no s'hauria feta però ja que aquest aquífer està desaprovechada, compartiguem. Endemés, quanta gent no hi ha d'aquesta zona que viu a Palma o Calvià i també s'aprofitarà d'aquesta conducció? Jo per començar, idò bé els palmesanos ens podrien

dir: Ja que vosaltres no ens voleu donar aigua, teñiu les aixetes tancades i dui barrals de ca vostra! Compartiguem i a n'ha-ver acabat comptarem.....

SPORTS AL PLA

Segons un estudi del departament de Serveis Socials del CIM damunt la qualitat de vida d'aquesta zona, un 86% de població, no fa cap tipus de sport.

Aquestes dades, no sé fins a quin punt són fiables, o al manco pel que respecte al nostre poble a no esser que estassin fetes abans de inaugurar-se el poliesportiu.

Realment, no crec que a n'aquestes altures hi hagi qui dubta de que el poliesportiu ha sigut una de les millors inversions que s'han fet a Ariany i especialment la piscina.

Fa uns dissabtes i diumenges, és veritat que coincideix amb uns tornejos de basket i futbet organitzats en motiu de les festes Patronals, que les instal·lacions estan al 100%; no importa que vagis pel carrer, Ariany sembla un poble deshabitat, has d'anar a la piscina i allà tant pots veure infants com joves com pares jugant o nedant.

Possiblement si els enquestadors anassin a cercar les dades a n'aquests indrets i no als bars o carrers, els percentatges canviarian i no trobarien absurd que per exemple s'hagi invertit en dos anys 221 milions de ₧ al Pla i 9.571.000 concretament a Ariany.

Lo que sí s'hauria de tenir en compte, és lo que diuen la majoria d'enquestats i és que manquen instal·lacions. Possiblement poden parèixer excuses de mal pagador, però crec que és la pura realitat i sino anau a la piscina i ho comprovareu, fa dos anys, tot lo que s'està fent per allà no es feia.

PLA D'URBANISME PEL PLA

El passat 2 d'Agost, el CIM va aprovar la suspensió del planeja-

ment en sòl no urbanitzable de diversos ajuntaments de l'illa entre els quals es troba el d'Ariany, en la finalitat de que s'adaptin a una normativa del CIM que prohibeix edificar en sòl rústic en àrees inferiors a 7000 metres quadrats.

A partir d'ara tots els ajuntaments afectats, hauran d'adaptar el seu planejament municipal de tal forma que a les normes subsidiàries figuri el mínim de 7000 metres quadrats per fer una vivenda en sòl rústic.

Per tal motiu i a partir del mes de setembre, la mancomunitat del Pla, començarà a treballar en la creació d'un consorci urbanístic la finalitat del qual, serà la redacció d'un Pla General d'Ordenació Urbana comú pels 14 municipis del Pla, lo que suposarà, que tant les cases noves, com les rehabilitacions es regesquin per idèntiques pautes.

La línia d'intervenció, segons el Pla de Desenvolupament del Pla passarà per una gestió urbanística que es preocuparà no tan sols de volums, densitats i edificacions, sino també, de tipologies, materials, estils i espais que s'han de rehabilitar, conservar-se i desenvolupar-se, evitant així ruptures i transformacions discordants.

Perquè aquesta revisió del PGOU es dugui a terme, els ajuntaments hauran de cedir les competències d'urbanisme a la Mancomunitat a la qual, hi haurà un equip tècnic que s'encarregarà de mantenir la disciplina urbanística.

O sia que ja ho sabeu, si a la tanca o al tros de terra que teniu vos hi voleu fer una caseta, tant de moda avui en dia, pensau-ho abans i comentau-ho a l'ajuntament, no fos que en tenir el buc mig fet, tenguéssiu la desagradable notícia de que ho havieu d'esbucar tot.

AUTOPISTA FINS A INCA

Aviat anar d'Ariany a Palma, serà com desfer calça ja que a hores d'ara, ja s'ha començat a

treballar en el traçat d'autopista que enllaçarà l'actual i arribarà fins a Inca. En total, són 8'5 Km. i que amb una inversió de 1.500 milions de ₧ es preveu que en 20 mesos estigui en condicions d'inaugurar o sia que devers maig de 1995 podrem sortir d'Ariany per una carretera excel·lent com és l'actual d'Ariany a Inca, per enllaçar amb l'autopista fins a Palma.

Pens que és una gran notícia, especialment pels que treballam a Palma, ja que ens suposarà no haver de fer cues i sobretot, posar la 5ª marxa en sortir d'Ariany i arribar en 5ª a Palma, en lo que suposa de temps, i d'estalvi de benzina.

CRISI AL CONSISTORI ARIANYER

En Joan Font, fins ara, regidor encarregat de l'àrea esportiva, va presentar la seva dimissió

en carta dirigida al batle, expressant la impossibilitat de seguir en el càrrec al·legant motius professionals.

En un escrit sortit al Diari de Mallorca, va expressar que en realitat va abandonar el càrrec per no estar a gust i per sentir-se discriminat i desplaçat de les seves responsabilitats municipals.

El batle i també segons el DM, s'ha mostrat disconforme però respectuós amb els motius al·legats per En Joan i va indicar que lo succeït, és una cosa lògica en política i que ell no ha tingut cap problema amb En Joan, al contrari, està satisfet de la tasca com a regidor d'esports que havia fet fins ara per lo que va quedar un poc sorprès de la seva postura.

Lo que és cert, és que la postura d'En Joan és irrevocable i

que un altra ocuparà el seu lloc, En Joan Ferrer, número 8 de la llista i que en teoria és el que el toca succeir.

FAÇANES

El conseller de Cultura, va signar, juntament en la majoria d'ajuntaments de Mallorca, un conveni pel Pla de Millora de Façanes pel 93.

Si us interessa arreglar la de ca vostra, per optar a una subvenció, els criteris que es segueixen per pobles en menys de 1500 habitants, com és el nostre cas, és el següent:

- L'Ajuntament, aporta el 10%
- La Conselleria, el 30%
- Els particulars, el 60%.

Biel Tovell

-10-

El C.I.M. i aquesta Revista

El Centre Coordinador de Biblioteques dependent del CIM, a principis d'any ens va comunicar que no mos pagaria més les suscripcions de les revistes de l'Associació de la Premsa Forana que enviem a les diferents biblioteques de la xarxa del CIM (per nosaltres suposava 90.630 ptes.), davant aquesta situació varen comunicar que es firmaria un conveni de col·laboració, però només amb les revistes en que el seu Ajuntament hagués renovat el conveni en matèria de biblioteques amb el CIM, ja que el nostre Ajuntament no va renovar aquest conveni, la revista Ariany va enviar una carta de disconformitat al President del CIM, la qual transcrivim a continuació:

"Molt Honorable President:

Davant la informació que la revista Ariany ha tengut accés, damunt el conveni de col·laboració del CIM, a través del Centre Coordinador de Biblioteques, i les revistes de la Premsa Forana de Mallorca, la revista ARIANY vol exposar:

1.- Que ens sentim totalment discriminats amb la signatura d'aquest conveni.

2.- Que el nostre Ajuntament no hagi signat un conveni amb el Centre Coordinador de Biblioteques, creim que no ha de repercutir damunt les ajudes que el CIM dóna a les revistes de la Premsa Forana.

3.- Nosaltres acceptariem l'exclusió del conveni si la causa fos una causa que la revista hi tengués una participació directa, però com que

la revista no té res a veure amb la biblioteca, ja que això és competència de l'Ajuntament, no podem acceptar no tenir opció a participar al conveni.

4.- Demanam que totes les revistes han de partir amb les mateixes condicions per afegir-se o no al conveni, cosa que la nostra revista per causes totalment externes a ella ha quedat exclosa."

El President del CIM no ens ha donat cap resposta i ara ja s'ha firmat el conveni amb la Premsa Forana, i per tant la nostra revista no s'hi pot adherir perquè l'Ajuntament no ha signat el conveni.

Sincerament creim que el CIM mos ha fet bords i som objecte d'una discriminació per part d'una institució pública i per part del Centre Coordinador de Biblioteques que ha mesclat "ous amb caragols".

És totalment llastimós que una institució com el CIM tengui sa postura que té amb aquestes revistes i especialment amb la nostra ja que és una de les poques revistes de Mallorca que es quedarà sense aquesta ajuda econòmica, tan

Amb aquest escrit volem denunciar públicament aquesta situació i expressar la nostra decepció davant aquest fet que diu molt poc a favor d'una institució com el CIM i la seva relació amb una revista de poble que no té cap altre intenció que anar sortint periòdicament amb l'esforç i feina d'uns quants i l'ajuda econòmica dels seus suscriptors.

El grup de redacció.

La festa de la Mare de Déu d'Atocha, és sens dubte un dels aconteixaments que es produeix durant l'any i que amb més facilitat aconseguix reunir a la majoria d'arianyers, que per diferents raons no resideixen al poble i que es troben escampats arreu de l'illa, i també fora d'ella, encara que només sigui per un dia.

El programa de festes d'enguany, ha estat semblant a n'els dels anys passats, senzill i sense complicacions, però no ha estat aquest motiu un impediment perquè les festes contassin amb una gran participació i també animació.

La festa ja va començar el diumenge abans, amb l'enlairada de banderes a d'alt del campanar, per seguir la festa el dijous fins el dilluns següent.

Els actes esportius, varen esser uns dels que contaren amb més participació, petits i grans, homes i dones, tots hi prengueren part, torneig de futbol, minibasket, futbol, amb la novetat d'un partit de dones que enfrontà a ses casades contra ses fradines, per acabar amb ses carreres de bicicletes, que el C.C. Ariany va organitzar.

Però no tot foren esports, a l'església parroquial també hi va haver diverses celebracions, la primera d'elles va esser el divendres, amb un concert de la coral "Cor de cambra Ars Antiqua", el dissabte es va beneir l'orgue nou i el Sr. Werner Hoppe, resident desde fa uns anys a l'el nostre poble, va oferir un concert, el diumenge es va celebrar l'Ofici, on es va ballar l'oferta i es va repartir l'alfabaguera, que de bon matí els obrers de la Mare de Déu, juntament amb l'Eshart d'Auberg, els xeremiers i dimoni, havien anat a recollir per les nostres cases.

A l'Ajuntament es podia veure una exposició d'eines del

camp amb miniatura del mestre Macià Tugores de Moscarí.

El dissabte dematí, a la piscina, es va clausurar el curset de natació, més tard es podia sentir el so de les xeremies que acompanyaven al dimoni per els nostres carrers.

A n'el Pou Bo es va fer una exhibició de doma de cavalls, i a la nit verbenes, amb la

novetat que hi havia concurs i demostració de ball de saló.

El ball de bot el diumenge, l'anada a Son Huguet amb bicicleta el dilluns dematí, la comèdia el vespre, i la traca, juntament amb el castell de focs, posaren fi a les festes d'enguany, i fins l'any que ve si Déu ho vol.

Catalina Pont

Fotografies: Joan Ferrer.

-12- Ràdio Mallorca

Com ja va passar en el juliol de l'any passat, enguany també es va traslladar a n'el nostre poble una unitat mòvil de Ràdio Mallorca per fer un programa des d'Ariany, el programa es deia "Abierto por vacaciones", i estava presentat per n'Angela Seguí.

Aquest programa comença fent un poc d'història damunt el poble al qual es visita i es van fer unes quantes entrevistes de persones del mateix poble.

Enguany la durada del programa va esser més curta que l'any passat, ja que va durar de les 12'30 fins a les 13'45.

Els entrevistats foren n'Antoni Pascual, com a batle d'Ariany i president de la Mancomunitat.

Na Bàrbara Genovard, llicenciada en història i que va fer un interessant estudi damunt les dones d'Ariany i les feines que realitzaven en el camp.

En Jaume Taberner, en representació de la revista Ariany.

En Josep Alzamora, com a president de l'APA, va explicar un poc la problemàtica en que es troben a l'escola d'Ariany.

En Guillem Frontera, escriptor, periodista i coordinador de l'àrea de cultura de l'Ajuntament de Palma, va parlar un poc damunt les seves arrels arianyeres i els vincles que té amb Ariany.

Na Maria Mestre, regidora de cultura de l'Ajuntament d'Ariany, va parlar damunt les festes que s'acostaven.

Canal 37 TV

Com probablement ja deveu saber el senyal del canal 37 TV ja arriba a Ariany.

Efectivament: des de mitjans del mes de Maig la imatge del "37" pot sintonitzar-se a la freqüència 37 de UHF. La programació del Canal, amb més de 20 hores setmanals de producció pròpia conforma una variada oferta que ens acosta al món dels esports, el cinema, el teatre, les notícies, els debats, la cultura, la música, les entrevistes i tots aquells esdeveniments que afecten la nostre Illa.

Les emissions s'inicien, de dilluns a divendres, a les 21h. i finalitzen sobre les 0'30h. El dia següent es repeteixen els programes a partir de les 18 hores i els dissabtes a partir de les 11h.

Els diferents espais i el seu horari d'emissió podeu consultar-los, diàriament, a les pàgines de televisió de: "El Día del Mundo", "Diario de Mallorca" i "Diario 16 Baleares".

Asfalt

Després d'haver-se acabat la primera i segona fase de la canalització de les aigües i haver passat un temps prudencial, s'ha donat una capa d'aglomerat, ja el definitiu, a uns quans carrers d'Ariany, la passada no ha estat per tots però segurament també arribarà el seu dia, és molt probable que la gent afectada ja digués que era hora, ja que així almenys no hi haurà tanta de polç.

La tercera fase està a punt de començar, ja que està adjudicada a l'empresa Codagua, que és la que realitzarà les obres a tots els pobles del consorci d'aigües.

Confirmació

El passat dia 10 de Juliol, com ja vàrem anunciar en el passat número, varen rebre el sacrament de la confirmació de mans del Senyor Bisbe 42 joves i allotes d'Ariany.

Després d'una missa ben solemne en que va cantar el cor parroquial i diferents confirmants feren lectures, pregàries,... hi va haver un refresc per a tothom a ca ses monges.

El nombrós grup de confirmats (Fot.: J.Ferrer)

Canvi de monges

Enguany hi ha hagut canvi de monges, a Ariany ens ha afectat bastant, ja que només n'ha quedada una de les que hi havia i n'han duites dues de noves.

Els canvis han estat els següents:

Son Bàrbara Genovard Mestre, és natural d'Ariany i va venir a estar aquí el 14 d'Agost de 1985, el 24 de Juliol de 1993 ha passat a formar part de la Comunitat de Llubi.

Son Maria Magdalena Garcia Massip, és natural de Palma i va venir a Ariany dia 20 d'Agost de 1988, dia 21 de Juliol de 1993 va esser destinada a Sa Pobla.

Son Sebastiana Sastre Mairata, és natural de Biniali, va venir a Ariany dia 14 d'Octubre de 1991, a n'es Juny de 1993 va esser traslladada a Son Espanyol.

Son Francisca Rosselló Galmés, és natural de Manacor i va venir destinada a Ariany dia 23 de Juliol de 1993 procedent de la Comunitat de Santanyí.

Son Isabel Mayol Bisquerra, és natural d'Artà i dia 23 de Juliol de 1993 va venir a Ariany procedent de la Comunitat de Santa Eugènia.

Tant a unes com a altres les desitjam que es trobin bé en el nou destí que les ha tocat.

Depuradora

I sense canviar de tema pareix que les obres de la depuradora estan per començar, així ho pareix després de la col·locació de dos grans cartells que ho anuncien a la carretera que va d'Ariany a Sineu, dins Son Bats.

Aquesta depuradora estarà dins el terme d'Ariany i serà compartida entre els pobles d'Ariany, Maria de la Salut, Petra i Sineu.

Vetla a Lluc

El proper dia 2 d'octubre tindrà lloc la vetla de Lluc, que organitza el Secretariat de Pastoral Juvenil del Bisbat de Mallorca.

La vetla gira en torn del tema "Viu l'estil del Déu Amor".

Replegarà mils de joves de tota Mallorca, seria interessant que un grup de joves d'ariany assistissin a n'aquest encontre.

XXV aniversari

El pròxim Gener "Sa Fulleta" complirà 25 anys, per tal motiu el darrer número d'enguany (Novembre - Desembre) el volem fer un poc extraordinari (fins allà on arribin les possibilitats econòmiques), per tal motiu animam a totes ses persones que al llarg d'aquests 25 anys han col·laborat en qualche cosa amb "Sa Fulleta" que també col·laborin en aquest número especial, fent algun article o aportant alguna col·laboració, ja que entre tots pot surtir una cosa molt interessant.

Pregariem que si realment vos voleu afegir en aquest projecte ens faceu arribar la col·laboració abans de dia 15 de Novembre.

Si voleu més informació posau-vos en contacte amb qualsevol membre del grup de redacció.

**XXV
ANYS**

Alberg

La Conselleria de Governació mitjançant l'Institut Balear de Serveis a la Joventut ha obert el plaç de sollicitud de places per l'Alberg Residència d'Estudiants Platja de Palma, que després de la seva total remodelació obrirà les seves portes el pròxim dia 4 d'Octubre per oferir als estudiants de COU, mòduls professionals II i III, Universitaris de la part forana de Mallorca, Eivissa Formentera i Menorca. La possibilitat de residir a Palma.

Per ampliar més informació els interessats podran posar-se en contacte amb les oficines del IBSJ, carrer Jeroni Antich, 5, l. de Palma. Tel: 72 31 13 i 72 02 01.

GOVERN BALEAR

Conselleria de Governació

Direcció General de Joventut, Menors i Família
Institut Balear de Serveis a la Joventut

Independència

Amb motiu de l'onze aniversari de la independència d'Ariany es varen inaugurar la piscina i els vestidors, va esser una festa diferent als altres anys, però si cal va esser més vistosa i el canvi d'emplaçament va ajudar a fer una festa diferent.

No cal dir que la substitució del refresc posterior va esser molt encertat.

En aquest acte hi va assistir el President del CIM, Joan Verger; el Conseller de cultura, educació i esports, Bartomeu Rotger; la Presidenta d'UM, Maria Antònia Munar i el Batle d'Ariany.

L'actuació d'aquest any va esser una demostració de natació sincronitzada, espectacle molt vistós i poc vist a Ariany.

L'aventura de la vida ens duu a conèixer de ben aprop a una de les persones que més alegria m'ha donat de veurer-la formant part del recentment remodelat Consell de Govern que regeix els destins de la nostra Comunitat Autònoma.

Es tracta de l'Honorable Consellera de Governació, Donya Catalina Cirer Adrover.

Avui, quan per dins el món de la vida política tot sembla obscur i llunyà pel ciutadà d'apeu, ens alegrem de veritat quan veim accedir a un lloc de responsabilitat de Govern a una persona amb les qualitats i amb el talent de Na Catalina.

Amiga dels seus amics, interessada per tot el que l'envolta, enamorada de la seva, "nostra" terra i la seva, "nostra" cultura, res ha canviat desde el seu nomenament com a Consellera de Governació. I el nostre desig és que continui essent com és, crec que és, per altra banda el millor que li podem desitjar, tant pel que fa a ella mateixa com per a totes aquelles causes i accions que haurà d'emprendre i servir desde la responsabilitat assumida.

La seva espontaneïtat, naturalitat i sensillesa fan que, els que per les raons que siguin s'acosten a ella no lis sembli tan obscur ni tan llunyà el món dins el qual hi giren els que ens governen.

La revista Ariany i jo personalment, l'hi desitjam tot tipus d'encerts i d'èxits en la seva gestió dins aquesta nova "aventura" que ara comença i que si Déu ho vol, sigui per molts d'anys.

Maria Caldentey Frontera.

GOVERNAR DES DE LA NORMALITAT

Es la primera vegada que unes paraules meves apareixen a aquesta publicació vostra. Vos vull agrair haver-me convidat a fer-ho.

Són molts els temes que podríem tocar, però pensant en tot allò que m'agradaria dir-vos crec que, en aquests moments, pot ésser interessant que vos parli una mica de l'experiència de dos mesos de "Govern".

Vos he de confessar que no és fàcil dir un sí ràpid i segur a un President, al que admires i respectes com a persona i polític, quan et demana per col·laborar amb ell. Tampoc no és fàcil haver de començar a assumir tasques noves i desconegudes, petits detalls que van des de fotos de premsa, entrevistes, fins a actes oficials, ... Però si he d'afirmar que hi ha un encant especial dins tot aquest entremat que fa que hi hagi il·lusió esperançada en possibilitar que tot funcioni i ganes, moltes ganes, de fer-ho el millor possible, i un desig immens de no defraudar la persona que ha confiat en tú per tirar d'un carro tan important com és la nostra Comunitat Autònoma. I, sobretot, el que crec que hi ha (i prec a Déu

perquè mai no falti) és tenir ben clara que la feina principal és servir a tota aquesta Comunitat.

Aquesta és la principal funció, en el meu cas d'un Conseller, però també és la d'un President, un batle, un regidor. SERVIR, sense por, amb ganes, amb confiança i alegria a un col·lectiu.

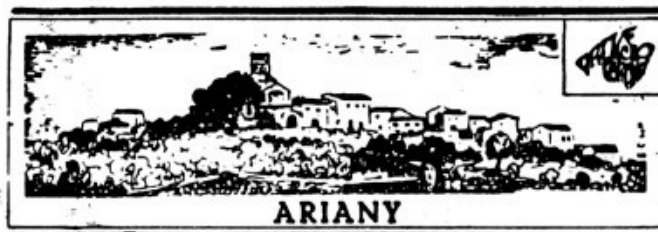
I aquest Govern / Servei s'ha de fer des de la normalitat. I què vol dir, què implica aquesta normalitat? No vol dir res més que ésser un mateix abans, durant i després d'un càrrec públic. No és res més que sentir-se ciutadà, com cada un d'ells altres, no de primera ni especial. Vol dir ésser fidel a un mateix i coherent amb el que un predica i creu. Vol dir no tenir façanes, sino que el que un mostra és talment el que un és. Vol dir estimar tant un poble, que l'estima com al seu millor amic, que no té segones intencions. Normalitat és que, malgrat tractaments, títols, càrrecs, ..., els altres vegin en noltros col·laboradors, persones amb qui confiar.

I, sense anar més enfora, m'agradaria contar-vos dues o tres "intimitats" o fer-vos dues o tres confidències per confessar-vos que la meua normalitat passa per seguir ballant amb els meus amics de l'Escola de Música i Danses, passa per fer feina, la que pugui, a la meua Parròquia; passa per pegar qualche crit des de la fila vuit de Tribuna de Sol els diumenges al futbol, i sentir molta ràbia quan perd el Mallorca. Com també passa per anar a les rebaixes a comprar allò que em farà falta per acabar aquest estiu. Això entre moltes altres coses que, si em deixau, un altre dia vos vendré a contar a aquesta publicació vostra.

Res més lectors d'Ariany i d'altres pobles. Si aquestes quatre paraules han fet possible que quan ens toquem sigueu capaços de venir-me a dir un "com va això?" i em considereu un poc amiga vostra hauré aconseguit una mica més de felicitat i empena per continuar la meua feina i la meua normal existència.

Una abraçada,
Catalina Cirer Adrover

- Consellera de Governació -

Aquesta vegada s'entrevistat és l'amo en Miquel Ribot (Massanet), el motiu que ens ha duit a visitar-lo és perquè l'amo en Miquel és s'home més vell d'Ariany, va néixer l'any 1896, segurament a un poble petit com el nostre, no queden moltes persones que varen néixer en el segle passat.

- **L'amo en Miquel, com va?**

Va bé

- **Quants d'anys teniu?**

Ara en tenc 97, les vaig fer dia 17 de maig passat.

- **Què ereu es major de ca vostra?**

Sí, érem quatre germans i jo era es major.

- **Segurament sabeu que amb vos vostres 97 anys, sou s'home més vell d'Ariany?**

Sí, jo som es més vell, sa dona més vella és na Magdalena Llebra que té 94 anys.

- **Si arribau a n'es 100, haureu de fer una bona festa?**

Uf!, es 100 anys, jo no hi arribaré.

- **I com així?**

Perque encara hi falta un bon tros per arribar-hi.

- **Només hi falten 3 anys**

Si però 3 anys a n'aquesta edat són molts d'anys, de totes maneres a sa meva família tots hem durat molt, vaig tenir una tia que quasi hi va arribar a n'es 100.

- **Quan ereu petit, anaveu a escola?**

Sí, anàvem allà on ara és es banc, a damunt, es mestre era un pobler, ara no m'en record que li deien.

- **Què hi anareu molt de temps?**

No, fins que vaig tenir 7 ò 8 anys, tot d'una que vaig esser bo per anar a guardar porcs ja no m'hi deixaren anar pus a escola.

- **I es "Servici" a on el vareu fer?**

Jo no en vaig fer, perque mon pare era seixantí.

- **I de jove, com vos divertieiu?**

No hi havia tantes coses com

ara, ara sempre pareix festa, en aquell temps hi havia es ball d'es Quintos i per Ses Festes.

- **I Ses Festes com eren?**

No eren tan llargues com ara, no duraven tants de dies.

- **Segurament hi havia es ball per Ses Festes?**

Sí, però era molt diferent a n'es balls que fan ara, llavonces no s'aferraven no.

Feien una cosa que es deia "encantar" es ball.

- **Com era això?**

Quan havia de començar un ball, un per exemple deia 10 pessetes, i un altre deia deu pessetes i mitja o onze, i qui més anunt es feia, qui més pagava, era es qui ballava.

- **I aquesta doblers per qui eren?**

A n'es doblers les donaven a n'es que tenia es ball.

- **Passant a un altre tema, què festejareu molt de temps?**

Primer en vaig festejar una que li deien na Magdalena "Randera", la vaig fetejar un any, llavonces me vaig aturar i vaig estar uns quants anys sense festejar, fins que vaig trobar a sa que més tard va esser sa meva dona, quan me vaig casar tenia 30 anys.

- **Quan vos casareu, degueren fer un bon refresc...**

No, en aquell temps no era com ara, m'en record que era un dissabte.

- **Però degueren fer una passejada?**

Vàrem anar un dia a Palma, a trenc d'auba agafàrem es tren cap a Ciutat, allà jo hi tenia una tia que tenia una filla i aquesta mos va passejar per Palma, mos va dur a n'es Port, a la Seu,... i a Sa Fàbrica de mistos, perque ella hi feia feina.

- **Antes de casar-vos, havieu anat mai a Palma?**

Sí, antes hi duiem palla a vendre amb so carro, partíem a trenc d'auba i havíem de menester 7 ò 8 hores.

- **Què quedaveu a jeure per**

Palma?

No, tornàvem es mateix dia cap aquí.

- **I a on duiem sa palla?**

La mos compraven es que tenien cavalls, perque primer no hi havia cotxes, tot eren cavalls.

- **Què la vos pagaven bé?**

No, mos donaven poc per una carretada de palla, ara no m'en record que era que mos donaven.

- **I què no fereu d'Escolà també?**

Sí, hi vaig fer 15 ò 16 anys.

- **I amb quins capellans hi fereu?**

Només hi vaig fer es temps que hi havia D. Mateu, es qui ara està a Santa Margalida.

- **Com va esser això?**

Primer hi feia l'amo en Pep Piulo, però llavonces se va morir i vaig començar jo.

- **Que trobau que es viu millor, ara o llavonces?**

Llavonces com a llavonces, i ara com ara.

En aquell temps mos conformàvem amb més poc.

*****

I amb aquestes paraules d'una persona que ha vist uns grans canvis dins tots es nivells, va acabar sa xerradeta.

A l'amo en Miquel ja només mos queda desitjar-li que arribi a n'es 100 anys, si Déu ho vol, i si no que allà mos vegem tots.

Gràcies l'amo en Miquel per haver tengut aquesta estona per noltros.

Catalina Pont,
Jaume Taberner.

Un cop més en vosaltres per tornar a parlar dels esports d'aquests dos darrers mesos i que gràcies a Déu han estat molt nombrosos.

No sé si vos en recordau que a s'acabament des darrer número vos indicava que hi hauria una reunió per comentar un poc les bases i els calendaris del Torneig de Futbet i de Mini-Basket que s'havia de disputar en motiu de ses festes patronals ,i en el que demanava si era possible una màxima presència a sa reunió ,i com era d'esperar varem esser els mateixos de sempre ;després molts dels que no varen venir trobaven pegues per tot però com que ja hi esteim acostumats "per una orella entra i ..."

Doncs bé,en un principi es torneig havia d'esser mixte es a dir ,homes i dones mesclats però un cop més es masclisme es va imposar i això ,a pesar meu,no va esser possible perque n'hi havia que trobaven que si elles jugaven no seria seriós i per tot aixòse va decidir fer un partit de dones fadrines contre dones casades es dia de ses finals de Futbet si bé no era lo més just per elles aquesta va esser sa solució que varen trobar que no havien de jugar .

Primerament i ja que eren molts els equips que havien de participar i no donava temps per jugar tots contra tots se va decidir fer dos grups iguals i que jugassin entre ells ,quedant-ne els dos primers de cada grup (això tan per es futbet com per es Mini-Basket)jugant ses semi-finals es primer contra es segon de cada grup i a s'en revers ,i per els llocs del cinqué al vuité de sa mateixa manera,quedant a ses finals de Futbet els equips del Willys contre s'equip de Ca'n Jordi Guanyant els segons per es resultat de dos gols a zero,aquest partit es va disputar es dissabte

de sa festa,en quant a sa final de Mini-basket la varen jugar els equips dels Galls contra s'equip d'es Tele-Club i que va acabar en la victòria dels Galls proclamant-se campions dels Torneig ja esmentats.

S'entrega dels Trofeus se va fer es dilluns de sa festa després de sa comèdia i que va tenir els següents protagonistes,s'ha de dir que els Trofeus varen esser donats majoritàriament per s'Ajuntament,llevat d'un que el va donar Sa Nostra i s'altre que el va donar en Miquel Ribot es nostre municipal també es va fer entrega d'unes medalles per a tots els que varen participar,i dit això anem en s'entrega :

- Futbet
- 1er .Ca'n Jordi.
- 2on Willy's
- 3er Tele-Club
- 4at Play-Boys
- Equip més esportiu ,Play-Boys
- Porter menys Goletjat Miquel Sanxo Pomar.
- Màxim Goletjador Joan Antoni Sanxo Pomar.

Com vos heu adonat un poc més i ho guanyen tot entre els dos.

- Mini-Basket:
- 1er.Es Galls
- 2on.Tele-Club.
- 3er Willy's
- 4at.Ca'n Jordi.
- Equip més esportiu.Play-Boys
- Màxim encistellador.Toni Salas

Dit això vull recordar a ses dones que varen aconseguir arreplagar a més gent de sa que s'havia vist mai en es Poliesportiu i que ens varen fer passar una estona ben agradable demostrant a molts que podien haver jugat ben be s'altre torneig amb els homes;Dit això només me queda donar s'enhonorabona a tots els altres equips participants (Melchor Mascaró,Noves Tecnologies)que encara que no guanyassin res el que conta

es participar,i donar ses gràcies a tots els que han ajudat a que anàs tot endavant.

I havent parlat de tot això anirem a pasar ja a n'es Futbol ja que també i com cada any es dia de sa festa se va fer sa presentació de sa nova plantilla de cara a sa temporada 93-94 i si bé encara no se pot donar un veredicta si que se pot fer una valoració general del que pot esser aquesta plantilla,una plantilla que segueix amb sa mateixa base de l'any passat i que els unics canvis que hi ha són el de s'entrenador i es fitxatge d'una serie de jugadors de fora poble,per acabar de completar un equip que aquest any està format per vint-i-dos jugadors que és es màxim permés,i que tan estrany ens pareix ja que els altres anys venia just esser quinze o setze;També he de dir i seguint amb el mateix tema amb es mateix tema que gràcies a Déu segueix es mateix President ja que entre uns i altres s'el va poder convencer perque no ho deixàs,per lo que li vull donar ses gracies per no hever-m' hos deixat sols.

També i pareix que aquest cop va de bo s'instal.laran una serie de focos al camp de futbol per poder entrenar els vespres ja que tal com estan ses coses és una verdadera odissea fer un entreno en aquests moments,només cal esperar que això se realitzi amb un curt termini de temps ja que sa temporada està a punt de començar.

Un altre tema del que s'ha parlat i molt darrerament i en motiu de ses festes ha estat sa carrera que va organitza es dilluns de sa festa es C.C. Ariany i que va esser tot un èxit i ens va poder mostrar sa força que té un corredor del nostre poble com es en Tomeu Gomila qu e

ens va deixar a tots bocabadats esperem que tot això vagi a més, igual que aquesta carrera que no s'hauria d'aturar mai i que amb s'esforç del c.c. Ariany pot anar endavant ,encara que no tengui tanta anomenada com sa que se feia un temps per Pasqua i que per tots els corredors que jo conec era de ses més importants de Mallorca i que per desgràcia va desaparèixer.

Per acabar només vull donar dues notícies breus

una si no trista,perque ha estat una cosa voluntaria i que a mi m'ha sabut molt de greu ja que era una persona en sa que jo tenia molta confianç com tots podeu imaginar me referesc a sa dimisió d'en Joan Font que com tots sabeu era es regidor d'Esports de s'Ajuntament ,desde aquí l'únic que puc fer es donar-l'hi ses gràcies per tot.

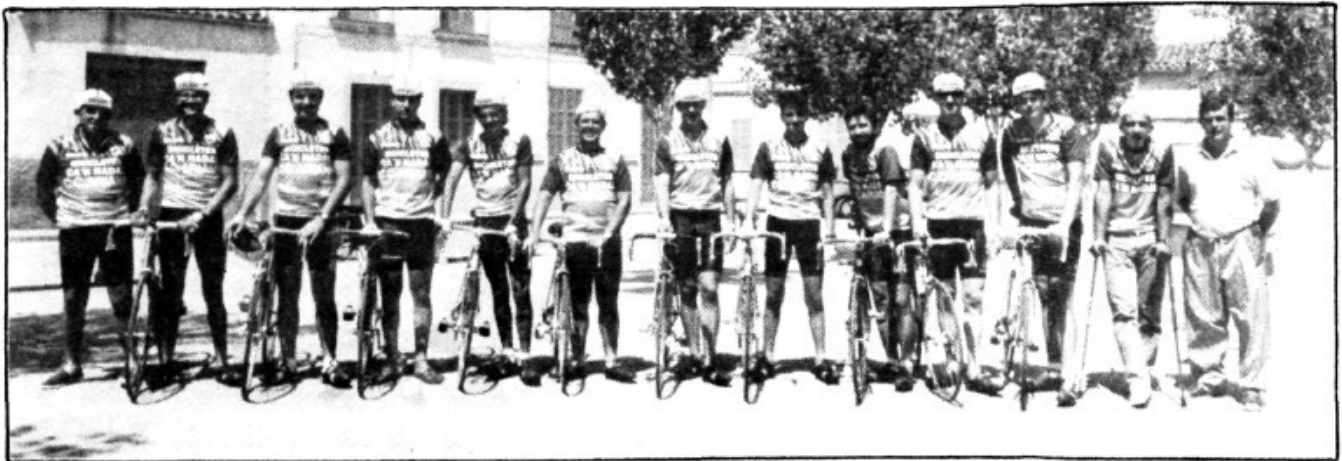
S'altre tema del que vull parlar i que a més de dos ens a alegrat,ja que se tracta d'un jove dels nostre

poble encara que visqui amb els seus pares a Ca'n Picafort parl com no d'en Bernat Font Ferrer (xisquet)que ha fitxat per s's'equip de futbol del Real Betis que com tots els que vos agrada es futbol es un dels equips més Històrics del futbol espanyol.

Bé de tot això i més vos ne parlaré es proper més ara ja només me queda dir que faceu bondat.

Adeu amics i fins es mes que ve.

Tomeu Bauçà Frontera

El Club Cicliste Ariany al complet. (Fot.: J. Ferrer)

ELS SIGNES D'INTERROGACIÓ I D'ADMIRACIÓ

Fins als nostres dies, la llengua catalana ha mancat d'una normativa fixa sobre l'ús dels signes d'interrogació. Ja en els primeres èpoques de difusió de l'obra gramatical de Pompeu Fabra, tothom estava d'acord que el signe d'interrogació clou el període i que, pel que fa a l'inici, el signe invertit només es pot posar, si de cas, quan l'oració interrogativa 'es extremadament llarga i no conté cap element gramatical suggeridor del seu valor interrogatiu.

Darrerament, hem vist estendre's una utilització sistemàtica de l'interrogant invertit, en oposició a allò que certament era un hàbit prou ben establert. Trobem, ara, periòdics i llibres on no hi ha cap frase interrogativa que no s'obri amb aquest signe de puntuació quasi sempre inútil, encara que sigui reduïda a un sol mot monosil·lab. I, fins i tot, el mateix tractament reben, segurament pel gust del paral·lelisme, les frases exclamatives.

Així, un tema que fins ara mancava de normativa es troba, de fet, sota la força de la pressió de l'ús que en fa un cert sector editorial, diferent de l'ús observat tradicionalment en català, la qual cosa causa confusió.

La Secció Filològica ha analitzat l'ús dels signes d'interrogació i d'admiració en llengües d'estructura interrogativa o exclamativa semblant a la del català (italià, occità, portuguès) o diferent (francès, anglès, alemany, rus, hongarès) i ha comprovat que, amb l'excepció del castellà, és una pràctica universal l'ús exclusiu d'aquests signes al final.

D'acord amb aquesta pràctica, i tenint en compte que l'absència d'una normativa clara condueix a una situació confusional, la Secció Filològica aconsella, amb finalitat simplificadora, d'usar els signes d'interrogació i d'admiració exclusivament al final de l'oració.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS / SECCIÓ FILOLÒGICA.
BARCELONA, 11 DE JUNY DE 1993

TEST CULTURAL

El passat 3 de Juny, a una secció del Diari de Mallorca, baix l'apartat "¿Qué sabe de...", varen sortir una sèrie de preguntes referides al nostre poble que crec de suficient interès per aparèixer a n'aquest apartat per veure si estau al corrent de la nostra història i característiques fonamentals.

El test aparegut, fou el següent:

1) En el segle XVIII, quina era la família propietària de les terres d'Ariany?

- A) La família Ariany, que que tenia per escut una gran aranya negra.
- B) La família Cotoner.
- C) La família Vivot.
- D) La família del Marqués d'Atocha.

2) Quin és el nom de la Verge que presideix l'església?

- A) La Verge de les Neus.
- B) La Verge de la Consolació.
- C) La de l'Assumpció.
- D) La Verge d'Atocha, trasladada al poble mallorquí pel Marqués D'Ariany

3) A quin any es va emancipar Ariany de Petra?

- A) L'any 1713
- B) L'any 1983
- C) L'any 1982 per lo qual, és el municipi més jove de Mallorca.
- D) El 7 de Juliol de 1981.

4) Quin dels productes cultivats a Ariany és especialment conegut?

- A) Les figues.
- B) L'ametla
- C) Els alls.
- D) Els ciurons.

5) Quin novel·lista i poeta mallorquí va néixer a Ariany?

- A) Blai Bonet.
- B) Guillem Frontera.
- C) Ramon Llull.
- D) Gabriel Janer Manila.

Trobareu ses solucions a la pàgina 7 d'aquesta revista.

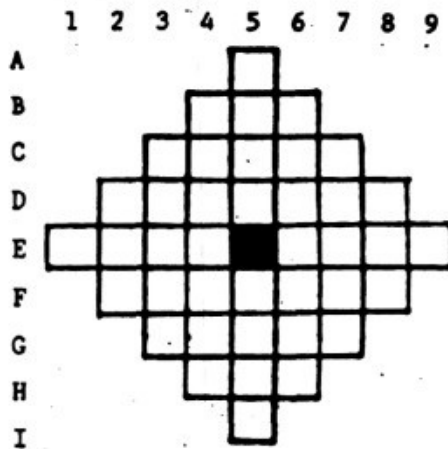
6) La població d'Ariany...

- A) Creix ràpidament.
- B) Es pot apreciar un lleuger creixement demogràfic.
- C) Va disminuint ràpidament a causa de l'emigració dels més joves.
- D) Disminueix progressivament.

LLETRES CREUADES

HORIZONTALS.- A) Consonant. B) Imperatiu d'anar. C) Llinatge d'una consellera del Govern Balear actual. D) Pertanyent o relatiu al poble. E) Que fa el nombre sis. Riu espanyol. F) Serenitat. G) Mollusc cefalòpode, amb deu tentacles. H) Present indicatiu del verb dir. I) Símbol químic del carboni.

VERTICALS.- 1) A la matrícula de cotxes de Santander. 2) Cada una de les divisions en sentit horitzontal d'una casa; cadascun dels compartiments superposats que la formen. 3) Tota realitat concreta o abstracta designada d'una manera indeterminada.(Pl). 4) Pertanyent a la família dels ofidis. 5) País sud-americà. Que narra en vers les accions heroiques i glorioses. 6) Compost de selèni. 7) Persona molt irascible. 7) Tres iguals. 9) De les vocals, la segona.

LLETRES BARREJADES

Si estàs al corrent de la política balear i t'entretens una mica, segurament trobaràs els llinatges dels onze integrants actuals del Govern Balear.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
C	R	F	O	I	M	H	Y	T	R																
A	I	R	E	R	B	A	C	L	I																
N	N	B	U	E	L	M	C	X	A																
E	S	T	A	R	A	S	N	O	Y																
L	J	Y	R	P	O	A	X	C	Z																
L	B	E	R	A	S	T	A	I	N																
E	U	R	N	O	D	A	G	U	L																
S	L	O	V	L	U	M	A	E	F																
A	S	M	F	L	A	Q	U	E	R																

PENSAMENTS

- L'aigua és més forta que la roca, l'amor, és més fort que la violència.

(Hermann Hesse)

- Els envejosos, no gaudeixen el que tenen, sofreixen pel que tenen els demés.

(B.Russell)

- Intelligència, és la capacitat d'acceptar l'entorn.

(William Falkner)

- La sort arriba a la porta de tot el món, però s'ha d'estar preparat per rebre-la.

(Paco Rabal)

- La mentida és fàcil, la veritat molt difícil.

(George Elliot)

REFRANYER POPULAR

- Aigo d'agost, fa mel i most.

- Aigo d'Agost, posa cors a tot.

- Aigo de Juliol, encén es sol.

- Aigo fresca fa bon ui.

- Aigo com a xots, vi a poc a poc

- Aigo, p'es bous.

- Aigo passada, molf no mol.

Biel Tovell

Glosat d'una excursió a Lluc

A les nou del dematí,
del 29 de Maig era,
que dos autocars agafaren carretera,
tot amb gent arianyera,
i tots dos se varen omplir.

Quan arrancarem les vaig dir,
com ho faig cada vegada,
que sigui una bona diada,
i en salut poguem tornar venir.

Idò seguirem carretera,
fins arribar a Ciutat,
que allà agafarem el president Bernat,
i així tot va anar de primera.

A n'es Castell de Bellver varem anar,
com a primera parada,
hi trobarem molta festa armada,
que per enlloc podiem passar.

Visitarem es Castell,
però aviat tornarem sortir,
s'exposició no se va obrir,
que d'allà és lo més bell.

Molts de jocs infantils,
hi havia a una explanada,
pallassos i cucorbes de tota classe,
que tot eren jocs de nins.

A la una d'es Castell varem partir,
directe cap a dinar,
un han rato varem caminar,
per s'autocar conseguir.

Quan tots varem estar encotxats,
tornam agafar carretera,
i ferem una voltera,
fins arribar a Porto Pi.

Cap a Sant Carles varem anar,
i pel Dique de l'Oeste varem seguir,
però no arribarem a la fi,
i a mitjant lloc varem girar.

Però sense fer aturada,
directe cap a dinar,
a n'es restaurant Lite mos varem aturar,
que està devora s'Aranjassa.

Allà tots fèrem entrada,
i tothom se va col.locar,
a un gran menjador que hi ha,
que sa taula ja estava preparada.

Una estona vàrem esperar,
i arroç de peix mos vàren servir,
que de gust era molt fi,
i molts varen reenganxar.

Llavors dos bistecs de vadella,
i patata amb guarnició,
que feia una bona olor,
i tot ho va esser de primera.

De postres hi va haver gelat,
un troç de coca i puding,
un cafè que no miraren gens prim,
i licors, anís i conyac.

Quant vàrem haver dinat,
mos posarem a ballar,
que això és sa costum que hi ha,
pes de sa tercera edat.

Mitja hora vàrem ballar,
tots es que tenguèrem ballera,
i jo vaig cercar una gabella,
i es més vell d'allà, em vaig assaciar.

Llavors ja vàrem partir,
i es micro jo vaig agafar,
un parell de cançons vaig cantar,
i així passarem es camí,
en xistes fins a la fi,
sempre se varen crusar.

Llavors un parell de cançons vaig fer,
com dic, per passar es camí,
i ara les torn repetir,
que és lo únic que puc fer,

La Mare de Déu veurem,
si Déu ho vol i convé,
mig poble arianyer,
de flors tota la taparem.

A Lluc ja vàrem arribar,
davall una gran envalada,
allà fèrem missa cantada,
i es més de Maria vàrem cèlebrar,
tothom allà va cantar,
an moltíssima gent arreplegada.

Quan sa missa s'acabà,
tothom amb so ram de flors que duia,
com a una ofrena d'alegria,
a la Mare de Déu ho vàrem depositar.

La Mare de Déu vàrem visitar,
allà on està exposada,
així ho fan cada vegada,
es que a Lluc solen anar.

Aquí tot ja s'acabà,
i a s'autocar altre vegada,
i quan sa gent va estar encotxada,
ja tornarem arrancar.

Allà tornarem voltar,
cap a Ariany altra vegada,
amb una excursió agradada,
i amb salut tornarem arribar.

La Mare de Déu hem visitat,
les gràcies l'hi hem de donar,
que Ariany tornam arribar,
sense haver-hi cap novetat.

En xistes tornam seguir,
i sempre hi havia llevat,
va esser un viatge agradat,
i a n'es Port de Pollença va esser la fi.

Ara vos faig sa darrera,
i qui ho vol llegir ho llegirà,
a tots vos vull saludar,
com ho som en Joan Frontera,
i si cap dia feim una altra voltera,
igual ho poguem contar.

20 - Uep! oh ets tú?

- I qui et pensaves que era?

- Ah, i jo què sé!, i d'on me surts?

- Ara venia de comprar esperit per donar-me massatges.

- Massatges!, o estàs copetjada, a ne què ve aixà?

- A ne què ve!!!, que aquests de s'ajuntament enguany les va pegar per fer sa festa de s'Independència per allà baix, a n'es futbol, i vaig agafar un esbravonament de pujar sa costa que no hem puc nomenar, te dic que ha estat gros.

- Idò a jo me va agradar ben molt, al menos vàrem surtir de sa rutina de menjar sempre coca i beure sangria, a jo aquell "vasito" el vaig trobar mel, i es "shai" si que me va agradar, aquelles allotes que feien unes coses dins s'aigo, que pareixien sirenes.

- Oh siulaven?

- De pardala! no eren sirenes de "pulicia", són aqueixes que hi ha per dins la mar, és que sempre n'has de dir qualquna de ses teves.

- Maldecaps meus... i com així varen fer sa festa allà baix i no a sa plaça?

- Per que havien d'inaugurar sa piscina.

- I ara les revé, ja fa tres estius que si posen en remui, i encara l'havien d'inaugurar.

- Si però oficialment encara no hi esteia, i que no veres en Venger que va venir a donar es "visto bueno", i llavors també han fet uns excusats i unes "luches"...

- I ben hona que era!!!

- Jesús tampoc no passava de temps.

- I ho crec bé per tú, que te fa por s'aigo.

- S'aigo mentres sigui neta res!, si són ses brutes, massa ell es d'es carrer Menorca van ben empenyats.

- I què tenen?

- Què tenen?, que diven que tota sa merda d'Ariany ha de davallar per aquell carrer.

- Si, però es segur que la

faran anar per davall es carrer?

- Si, però si "exploten" ses tuberies, ni haurà per na Bet i sa mare de brou!

- No passis pena, és segur que ho posaran en condicions.

- Saps si estassis a n'aquell carrer, no estaries tan tranquila.

- No te pots queixar, amb s'asfaltada que han fet per es carrers, ja podries llevar es plàstic de ses persianes, perquè no t'entri sa pols.

- Ai! ja era ben hona, però aquest aglomerat és de segona categoria.

- Què punyetes saps tú! de quina categoria és, ja trobava naro que t'ho hagessin fet bé!, i calla que t'han deixat un carrer que pareix "sa pista" que va fins a Palma.

- Lo que no m'han deixat és "burdillo", i quan ploqui m'entranà s'aigo fins a n'es cul de sa casa.

- Idò obri es corral i surtirà per darrera.

- Tú t'en rius d'es Sant i de sa Festa.

- No m'en "rig", i lo que no me fa cap riulla és aquesta "burrisi" que hi ha per devers sa piscina.

- I que hi ha?

- Fotre, que hi ha una guarda de "grandolassos" que no miren gens prim, si bades un poc te foten serpente que te tiren de monras dins sa piscina, i ja veurà que, si no posen ordre, hi haurà qualche desgràcia.

- Ara que parles d'ordre, per sa plaça, per sa festa, en mancava d'ordre.

- I què hi va haver res de nou? què va passar?

- Que tota s'allotea pujava per damunt s'escenari i ningú va sebre llevar s'escala, ell no veien es perill, quan jo era jove no passaven aquestes coses.

- I quan jo era jove ses dones no jugaven a futbol!

- O ara juguen?

- Es que sempre estàs a sa Lluna, què no te vares tèmer per sa festa que hi havia un

partit de fradines contra ses casades.

- I què vol dir? i qui vo guanyar?

- Ses fradines!

- No és naro, ses casades van més "aglassades", no van tan falagueres com ses fradines.

- I tú que no t'en temeres?, és molt que es teu homo no t'ho digués.

- Ni crec que ho sapigués ell.

- Què no ho sabia?, i jo l'hi vaig veure!

- O hi era?

- Si hi era!, esteia a primera fila, i badava uns salers!!!

- Oh! gran reputa! i no me va dir res!

- No i disfrutava, no se va perdre punt, te dic que les mirava ben arreu a ses devanteres quan botaven.

- I no me mira ses meves!

- De pardala! meam si a tú et pareix que tenen comparació.

- Ell namés me va dir que havia anat a veure ses carreres de "vichicleta", i massa ell m'ho va contar espartós.

- I per què?

- Perque me va dir que pareixia es "Tun" de tants de corredors que hi havia, i es comentariista que ho va fer molt bé.

- A jo totes aquestes coses no és lo meu, lo que m'agrada més de sa festa és sa comèdia i ses funcions de l'església, i anar a cercar s'alfabaguera.

- I ara que xernes d'església, degueres anar a sa benedició de s'orgue nou.

- Si que hi vaig anar, ell jo n'havia pagat un bocinet, vaig disfrutar, va esser una monada!

- Lo que no va esser tan monada va esser sa traca.

- Com així?

- Perque va fer es tro antes d'hona!

- Idò l'any que ve anirà millon!

- Esperem que sí!